

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

за дейността на
Фондация „Подслон за човечеството“ (Хабитат България)
за 2022 г.

Фондация „Подслон за човечеството“

1142 София, ул. „Любен Каравелов“ № 55/1, тел.: 02 983 24 10, e-mail: office@hfh.bg, www.hfh.bg
БУЛСТАТ 130541920, регистрирана по ф.д. № 5021 / 2001 г. на СГС, регистрирано в ЦР на ЮЛНЦ за осъществяване на общественополезна дейност под № 004/11.10.2001 г., представлявано от Минчо Димитров Бенов, в качеството му на Национален директор, Пълномощник на Председателя на Управителния съвет.

Януари, 2023 г

МИСИЯ, ПРИНЦИПИ И ЦЕЛИ

Фондация “Подслон за човечеството” (Habitat for Humanity Bulgaria) е организация с нестопанска цел, чиято мисия е да работи за решаване на жилищните проблеми на семейства с ниски доходи и уязвими групи от обществото, като строи и обновява жилища и работи за подобряване на жилищните политики. Фондацията си партнира с други организации, работещи за подобряване средата на живот на хората, така че бездомността и мизерните жилищни условия да станат социално, политически и обществено неприемливи.

Фондация “Подслон за човечеството” (Хабитат България) е регистрирана по българското законодателство като самостоятелно юридическо лице и работи в тясно сътрудничество с международната организация Habitat for Humanity International, като е адаптирала за българските условия нейните принципи, мисия, политики и цели. В партньорство с дарители и доброволци Хабитат Интернешънъл строи и ремонтира жилища, предлага микрофинансиране за подобряване на жилищните условия, реализира проекти, свързани с осигуряването на питейна вода и канализационна инфраструктура, реакция в случай на природни бедствия и лобиране за каузата на достъпните жилища, в повече от 70 страни по света. В изпълнение на своята мисия за застъпничество за подобряване на жилищните условия, Хабитат България кандидатства и бе одобрена за член на редица органи, вземащи решения или консултиращи процесите в жилищния сектор на национално и международно ниво:

- от 2012 г. Хабитат България е член на НССЕИВ към МС.
- от 2016 г. е член на Наблюдаващия комитет на ОП „Добро управление“ 2014-2020.
- от 2019 г. е член на Тематичната работна група за подготовка на ОП „Региони в развитие“ 2021 – 2027.
- от 2020 г. е член на Регионалния съвет за развитие на Югозападен район за планиране.
- от 2020 г. е член на европейската Коалиция за право на енергия.
- През 2022 г. е член на Работна група за промени в Закона за управление на етажната собственост към МРРБ
- През 2022 е член на Комисията за енергийна ефективност и преодоляване на енергийната бедност към Консултативния съвет за Европейската зелена сделка към МС

ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

Фондация „Подслон за човечеството“ развива дейността си в **четири основни стратегически направления**:

- строителство на достъпни жилища;
- финансиране на жилищни подобрения;
- разработване на иновативни продукти и пазарни инструменти за подобряване на достъпността на жилищните подобрения;
- участие в изработването на жилищни политики, стратегически и програмни документи.

През 2022 г. Фондацията фокусира дейността си в няколко **основни проектни инициативи**:

- Изграждане на социално предприятие
- Проект „Изследване и аргументи за нови жилищни политики в полза на цялото общество“
- Проект „Създаване на мрежа и инструменти за комуникация и взаимодействие между администрация и граждани за отговорни жилищни решения“
- Застъпничество за достъп до енергийно обновяване
- Проект LIFE Bio-Balance за устойчиво оползотворяване на биомаса
- Проект CODE Housing – общностно развитие и жилищна подкрепа за уязвими групи
- SUNRISE
- Координиране на Коалиция „Достоен дом“ и други застъпнически дейности
- Управление на собствен жилищен фонд за семейства пострадали от природно бедствие в гр. Варна, кв. Аспарухово

По всяко от тези направления бяха извършени следните дейности:

ИЗГРАЖДАНЕ НА СОЦИАЛНО ПРЕДПРИЯТИЕ

През 2011 г. с цел научно-изследователска и развойна дейност Хабитат България създаде целево **търговско дружество „Хабитат сошъл бизнес солюшънс“** ЕООД, гр. София, еднолична собственост на Фондацията. В периода 15.02.2013 г. – 15.10.2015 г. екипът на търговското дружество на Хабитат България изпълни проект “Топлоизолационни материали от текстилни отпадъци – разработване на иновативен продукт и технология за неговото производство”, финансиран по програма „Разработване на иновации от стартиращи предприятия” по ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“. Изобретената и патентована топлоизолация от рециклирани текстилни отпадъци бе отличена от Съюза на изобретателите в България с Голямата награда „Изобретение на 2015 г.“ по време на шестото Национално изложение „Изобретения, Трансфер, Иновации“ ИТИ 2015 г.

Дейностите за изграждането на предприятие за производство на топлоизолационния продукт стартираха на 01. 07. 2019 г., благодарение на финансиране от Фондации Велукс. През 2021 г. бе **закупен парцел** в с. Долна Диканя, който е с площ от 4497 кв. м., асфалтиран и ограден. Веднага след закупуването му започнаха подготвителни дейности по проектирането на промишлени халета, които да се впишат оптимално в границите на закупения терен.

Изготвен бе **предварителен проект на производствената линия**, който ще прецизира изискванията към промишленото хале от гледна точка на разпределение на помещенията и физически параметри. Във връзка с изготвянето на този проект бяха проведени срещи и комуникация с компании - производители на технологичното оборудване.

Същевременно, за период от 10 години бяха **регистрирани две търговски марки** Термтекс (Thermtex) и Ретекс (Retex) за бъдещата продукция на предприятието – изолационни материали от рециклиран текстил.

ПРОЕКТ „ИЗСЛЕДВАНЕ И АРГУМЕНТИ ЗА НОВИ ЖИЛИЩНИ ПОЛИТИКИ В ПОЛЗА НА ЦЯЛОТО ОБЩЕСТВО“

Проект „Изследване и аргументи за нови жилищни политики в полза на цялото общество“ приключи през април 2022 г.

Целта на проекта, финансиран от Програма „Фонд Активни граждани“ на ФМ на ЕИП 2014 – 2021, бе да допринесе за разработване на дългосрочни, отговарящи на нуждите, **общински и национални жилищни политики**, които да осигурят адекватни и сигурни жилища и среда за обитаване на ромите.

През 2021 г. в двете пилотни общини – Сливен и Търговище бе проведено представителното социологическо изследване, резултатите от което бяха анализирани и обобщени в **аналитичен доклад** [„Жилищни потребности и нагласи на семействата в квартали с концентрация на бедност в общините Сливен и Търговище“](#), изготвен от експерта социолог доц. Алексей Пампоров, БАН.

За представянето на ключови резултати от социологическо изследване в социалните мрежи бяха разработени десет инфографики, които могат да бъдат разгледани в галерията на уебсайта на Хабитат България <https://hfh.bg/bg/research-based-policy-development/>

Успоредно със социологическото изследване и благодарение на съдействието на общинските администрации в Сливен и Търговище, се осъществи и **проучване на действащите общински жилищни политики и практики** за подобряване на жилищните условия в съответните общини, което включва:

- Изследване на общинските стратегически и програмни документи за жилищните политики;
- Изследване на общинските наредби за управление на общински жилища;
- Проучване на общинския жилищен фонд;
- Проучване на жилищната картотека за настаняване в общинския жилищен фонд;
- Проучване на необитавания жилищен фонд на база подадени декларации за освобождаване от такса битови отпадъци.

Докладите от двете изследвания може да разгледате тук:

- [Изследване на съществуващите общински политики и практики за подобряване на жилищните условия на уязвими групи в община Търговище](#)
- [Изследване на съществуващите общински политики и практики за подобряване на жилищните условия на уязвими групи в община Сливен](#)

Въз основа на направеното проучване бяха изведени **препоръки за подобряване на местните жилищни политики и практики**, които бяха съгласувани и обсъдени на консенсусни онлайн кръгли маси с Община Сливен и Община Търговище през октомври и ноември 2021 г. Инициираният дебат и пряката работа с публичните власти, както и включването и на други заинтересовани страни ще допринесе за формулирането на отговарящи на реалните нужди общински жилищни политики, програми и наредби. Съвместната ни работа по темите свързани с жилищните условия и потребности на уязвими групи от населението подпомага работата на местните общини при разработването на нови общински жилищни програми.

Докладите с препоръките можете да разгледате тук:

- [Препоръки за подобряване на жилищните политики в община Търговище](#)
- [Препоръки за подобряване на жилищните политики в община Сливен](#)

На 14-ти април 2022 г. Хабитат България организира **конференция на тема “Политики за**

подобряване жилищните условия на уязвими групи на общинско и национално ниво”, която се проведе на живо в Астория Гранд Хотел – гр. София и онлайн в платформата Zoom. По време на събитието бяха разгледани теми, свързани с жилищната проблематика на местно, национално и глобално ниво. Хабитат България постави за дискусиа наболели въпроси като този, че страната няма актуална национална жилищна политика, регламентирана в стратегически документ, както и единно законодателство, което да регулира обществените отношения за осигуряване на жилищно настаняване. Близко 120 участници се включиха в конференцията, сред които представители на 4 държавни институции, 20 общински администрации, 24 граждански организации, 3 университета и 8 медии.

Събитието бе открито с привествия от страна на арх. Стефан Аспарухов, заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството, Росица Иванова, секретар на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси (НССЕИВ) и Минчо Бенев, национален директор на Хабитат България. Сред участниците в панелните дискусии се откриха арх. Дима Лекова – и.д. Директор Дирекция “Жилищна политика” МРРБ, Весела Звезданова – началник-отдел “Стратегии и програми” МРРБ, инж. Пламен Петров – експерт “Стратегии и програми” МРРБ, Пламен Петров – НСРОБ, Ирина Мутафчийска – Национален център за териториално развитие (НЦТР), Стефан Радев, кмет на Община Сливен, както и представители на редица общини и неправителствени организации, ангажирани с жилищната проблематика.

Въз основа на изведените препоръки за подобряване на местните жилищни политики, опита на други страни със сходни проблеми и стратегически документи на еропейско и глобално ниво Хабитат България представи препоръките си към националната жилищна политика и нормативна уредба. Участниците в конференцията се обединиха около идеята, че на първо място е необходимо да бъде приета с широк политически консенсус дългосрочна Национална жилищна стратегия с хоризонт до 2050 г., в която да бъдат заложени ясни визия, приоритети и измерими цели за осигуряване на достъпа до качествени жилища на всички. По отношение на Закона за социални услуги е важно създаването на нова услуга от общ икономически интерес – социално жилищно настаняване, за чието предоставяне общините да получават компенсации от държавата.

Пълен видеозапис на конференцията можете да гледате [ТУК](#)

Препоръките са включени в **обобщен доклад “Жилищни условия в квартали с концентрация на бедност и политики за тяхното подобряване”**, печатно копие от който беше разпространен до държавни институции, средни и големи общини и граждански организации в цялата страна. Можете да разгледате доклада тук: [Жилищни условия в квартали с концентрация на бедност и политики за тяхното подобряване](#)

Вижте кои са ключовите препоръки към жилищните политики и практики [ТУК](#)

ЗАСТЪПНИЧЕСТВО ЗА ДОСТЪП ДО ЕНЕРГИЙНО ОБНОВЯВАНЕ

Застъпническите дейности, които организацията изпълнява в областта на **жилищната енергийна ефективност и преодоляването на енергийната бедност** са подкрепени чрез партньорството на Хабитат България с [Европейската климатична фондация](#) .

В периода юли 2020 г. – юни 2021 г. и юли 2021 – юни 2022 г. бяха реализирани първите два пилотни проекта. През юли 2022 г. стартира и третия едногодишен етап на проекта.

Хабитат България работи активно за **осигуряване на механизми за достъп и участие на уязвими групи** от обществото в процеса на енергийно обновяване на жилищата и разработване на дефиниция за „енергийна бедност“. Насочени бяха усилия към приемане на Дългосрочна стратегия за енергийно обновяване на жилищния и нежилищен сграден фонд 2021-2050 г. и удължаване на Националната

програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради въз основа на нови принципи за самоучастие и подбор и с фокус подпомагане участието на домакинства с ниски доходи.

През третия етап на проекта Хабитат България добави ново направление за работа, с което ключовите послания по проекта станаха общо пет:

- Енергийната бедност и достъпа до финансиране на уязвими групи;
- Предимствата на енергийното обновяване на жилищата;
- Необходимостта от въвеждане на минимални стандарти за енергийните характеристики на старите сгради;
- Ползите от законодателството на ЕС за енергийните етикети и екопроектирането.
- Ползи от използването на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) в битовия сектор.

Според глобалната мрежа от независими експерти ОрепЕър три страни от Европейския съюз попадат в категорията на **екстремна енергийна бедност** по индекс EDEPI. Най-лошо е положението в България с EDEPI 0.7. Другите две страни са Унгария и Словакия, съответно с индекси 6.2 и 8.4, които обаче имат 10-12 пъти по-добри показатели от България. За сравнение, страните, в които почти липсва енергийна бедност са Швеция с индекс 95.4 и Финландия с индекс 85.6. Данни на Европейската комисия за 2018 г. показват, че 34 млн. европейци, предимно от Централна и Източна Европа, не са могли да отопляват достатъчно домовете си. За същия период, България е страната с най-голям процент (14.8%) на разходи за енергийни услуги от общите разходи на семействата с ниски доходи.

Производството и използването на енергия отговарят за 75% от емисиите на парникови газове в ЕС и договорените по-амбициозни цели за използване на ВЕИ ще бъдат важен принос за постигането на общата цел на ЕС за постигане на въглеродна неутралност до 2050 г.

Съветът на Европейския съюз постигна съгласие да определи обвързваща цел на равнище ЕС за **40% енергия от възобновяеми източници в общия енергиен микс до 2030 г.** Заложената понастоящем цел на равнище ЕС е най-малко 32%. Държавите членки ще трябва да увеличат своя национален принос, определен в техните интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата, които ще бъдат актуализирани през 2023 г. и 2024 г., за да постигнат колективно новата цел. Съветът определи индикативна цел за поне 49% дял на енергията от възобновяеми източници **в сградите през 2030 г.**

Мерките в плана REPowerEU могат да удовлетворят тази амбиция чрез икономии на енергия, диверсификация на енергийните доставки и ускорено пускане в употреба на енергия от възобновяеми източници, която да замени изкопаемите горива в домовете, промишлеността и производството на електроенергия.

Необходими промени в Закона за енергията от възобновяеми източници, за да могат домакинствата ефективно да произвеждат енергия.

Въвеждането на категориите потребители - производители (prosumers) и нетметъринг (net-metering) би насърчило развитието на производството и потреблението на електрическа енергия от възобновяеми източници и в частност на дейността на производителите на електрическа енергия, които са и потребители на същата енергия за собствени нужди и за собствено потребление. Това създава условия за енергийна сигурност и независимост, както и постигане на целите за опазване на околната среда и ограничаване изменението на климата с нарастване използването на енергията от възобновяеми източници.

ЕС планира повече помощи за потребителите с ниски доходи, за да бъдат защитени от нарастващите цени на енергията. Парите ще дойдат от Социалния фонд за климат и приходи от системите за търговия с емисии. Успоредно с това ще се насърчават дейности за намаляване потреблението на енергия, което има директни ползи за околната среда. **Икономията на енергия е най-разходоефективното решение** за постигането на щадящ климата енергиен сектор.

Един от основните инструменти за постигане целите на проекта е **активната комуникационна кампания**, която включва:

- Изготвяне на 20 инфографики, по четири за всяко от ключовите послания на проекта за разпространението им в социалните и традиционни медии. По темата за “Ползите от използването на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) в битовия сектор” бяха разработени четири нови инфографики.
- Видеозаснемане на серия от пет интервюта с експерти по горещи теми свързани с енергийното обновяване на сградите, енергийната криза, възможностите за пестене на енергия и алтернативите за генерирането ѝ. До момента са заснети две видеа:

Видео 1, октомври 2022: Каква трябва да е ролята на етажната собственост в многофамилни жилищни сгради, за да се постигне най-голям ефект от санирането?

Вижте мнението на Драгомир Цанев, изпълнителен директор на Центъра за енергийна ефективност ЕнЕфект тук: [Защо санирането на сгради е решение на енергийната криза?](#)

Видео 2, декември 2022: Научете повече за технологиите и възможностите на различните видове възобновяеми енергийни източници.

Ивайло Алексиев, изпълнителен директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) отговаря на въпроса: [Как българските домакинства да произвеждат собствена енергия от ВЕИ?](#)

- Излъчване на три рекламни 30 сек. радио спота по програма „Хоризонт” на БНР

Първият рекламен радио спот на тема „Предимствата на енергийното обновяване на жилищата;” бе излъчен в ефира на БНР - Програма “Хоризонт” в периода от 3-ти до 7-ти октомври, 2022 г. Финалните резултати от радио кампанията показват:

5 излъчвания извън прайм тайм, общо 150 секунди

Общ % рейтинг точки за целева аудитория всички хора: 5,2%

Общ брой рейтинг в хиляди хора: 275 420

% хора чули рекламата поне 1 път: 5,38% от 5 120 000

- През периода септември - декември 2021 г. бяха промотирани 8 инфографики, представящи темите за “Предимствата на енергийното обновяване на жилищата” и “Ползите от използването на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) в битовия сектор”, както и двете експертни видеа.

Резултатите от рекламната кампания във Фейсбук показват:

- Обхват: 86 207 човека
- Импресии: 217 866 гледания
- Ангажираност: 29 159 пъти
- Клик на линк: 3 544 пъти
- Реакция към пост: 341 пъти
- Гледания на видео: 28 402

Следващите рекламни кампании са планирани за януари, март и май 2023 г.

Органична информационна кампания в социалните медии [Facebook](#), [Instagram](#) и [Twitter](#)

Период на провеждане: септември - декември 2022 г.

- Общ брой публикувани постове: 82
- Обхват: 103 254 човека
- Импресии: 238 882 гледания
- Ангажираност: 1 044 пъти
- Споделяне: 126 пъти
- Реакция : 918 пъти

Хабитат България проведе **e-mail кампания**, представяйки темата за енергийната бедност. Съобщението бе изпратено до над 850 човека, участници в мероприятия организирани от Хабитат България. Призивът за действие на кампанията бе покана за споделяне на социалните постове и инфографики разработени по темата, за да се постигне по-голяма публичност. Кампания: <https://mailchi.mp/5480540eae24/habitat-for-humanity-bulgaria-access-to-energy-renovation>

Проектът имаше и значително медийно отразяване чрез 7 телевизионни и 8 радио интервюта, както и над 55 онлайн публикации.

Прочетете повече за кампанията на Хабитат България за достъп до енергийно обновяване в партньорство с Европейската климатична фондация на създадената проектна страница на уебсайта на организацията: [Достъп до енергийно обновяване](#)

ПРОЕКТ „СЪЗДАВАНЕ НА МРЕЖА И ИНСТРУМЕНТИ ЗА КОМУНИКАЦИЯ И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ АДМИНИСТРАЦИЯ И ГРАЖДАНИ ЗА ОТГОВОРНИ ЖИЛИЩНИ РЕШЕНИЯ

През август 2022 г. стартира изпълнението на проект „Създаване на мрежа и инструменти за комуникация и взаимодействие между администрация и граждани за отговорни жилищни решения“, финансирано в рамките на ОП „Добро управление“, Процедура BG05SFOP001-2.025 „Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и мониторинг на политики и законодателство, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Проектът се изпълнява в партньорство между Фондация „Подслон за човечеството“/Хабитат България и Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ). Целта му е да се създаде **механизъм за достъпно и прозрачно взаимодействие и обмен на информация между**

общинските и национални администрации, ангажирани с жилищните политики и представителите на гражданското общество.

Изпълнението на проектните дейности ще допринесе за постигане и на двете цели, формулирани в настоящата процедура: Партньорско управление с гражданите и бизнеса; • Открито и отговорно управление. **Специфичните цели на проекта са:** 1. Създаване на достъпни и прозрачни механизми за взаимодействие и обмен на информация между общинските и национални администрации, ангажирани с жилищните политики и представителите на гражданското общество; 2. Подобряване на социалните жилищни политики и практики на местно и национално ниво; 3. Повишаване на общественото разбиране за важността на социалната жилищна политика за подобряване условията на живот на всички общности.

Целеви групи са общински администрации и служители по управление на общинските жилища в цялата страна, неправителствени организации, работещи с уязвими групи, както и широката общественост.

Повече от 20 години Хабитат България работи за подобряване на жилищните условия в страната. **В момента жилищната политика се изразява основно в настаняване в общински жилища, които са крайно недостатъчни и в лошо състояние.** За тяхното управление и поддържане общините не получават държавна подкрепа, всяка община осигурява жилищното настаняване според своите разбирания и ограничени възможности.

Проектът ще създаде механизъм за достъпно и прозрачно взаимодействие и обмен на информация между общинските и национални администрации в цялата страна, ангажирани с жилищните политики и представителите на гражданското общество, ще допринесе за подобряване на социалните жилищни политики и практики на местно и национално ниво и ще повиши общественото разбиране относно важността на социалната жилищна политика за подобряване условията на живот на всички общности.

В рамките на първите месеци на проекта се проведе проучване и анализ на управлението на общинските жилища в България. В допълнение ще се идентифицират добри практики от страната и чужбина и въз основа на това ще се направят препоръки и методически указания към общините за мултиплициране на успешни модели на работа. Основните изводи и препоръки от изследванията и анализите ще бъдат графично визуализирани и публично разпространени, за да се информира общественото и да се повиши неговото разбиране относно същността и важността на социалните жилищни въпроси. През ноември, 2022 г. започна създаването на **уеб базиран механизъм за дискусии и споделяне на знания и опит по жилищни въпроси** вкл. на общинските жилища, като така ще се създаде мрежа за комуникация и подкрепа между работещи в различни общини специалисти от една страна и от друга – между общинските експерти и гражданите.

Въз основа на събраните мнения и препоръки при изпълнението на проекта ще се внесе **становище за инициране на приемането на Национална жилищна стратегия на страната**, която да даде дългосрочна перспектива за осигуряване на по-добра жилищна среда.

Проектът ще се изпълни в периода 25 август 2022 г. – 31 декември 2023 г. Общата му стойност е 59 898 лева, от които 50 913 лева са европейско и 8 985 лева – национално съфинансиране.

ЗАСТЪПНИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ – КОАЛИЦИЯ „ДОСТОЕН ДОМ“

От 2014 г. Хабитат България е учредител и координатор на **Коалиция за подобряване на жилищните условия в България „Достоен дом“**. Коалицията е неформално обединение на равнопоставени организации, водени от общото желание, позиции и идеи за осигуряване на по-добри жилищни условия в България. Членове на коалицията са 37 НПО организации, представители на бизнеса, браншови организации и общини, а още 4 организации са със статут на наблюдатели.

Основна задача на коалицията е осигуряване на експертна подкрепа при разработването на стратегически документи и усъвършенстването на правната рамка и вземането на решения по въпроси, отнасящи се до жилищната политика; . С най-активните членове от коалицията по темата енергийна ефективност на жилищата, през м.април 2022 г. бе инициентирано създаването на кампанията *Renovate Bulgaria* „Да обновим България“ като част от международната кампания *Renovate Europe*. Това доведе до разширяване на групата на съмишленици за въвеждане на устойчив, дългосрочен и предвидим процес на енергийно обновяване на жилищата в България, с подходящи механизми за улесняване и насърчаване финансовото самоучастие на собствениците.

През 2022 г. Хабитат България участва в **работни групи и комисии** за обсъждане на промени в законодателството и в редица **консултации** по въпроси касаещи жилищната политика в България:

Хабитат България бе избрана да участва като представител на неправителствените организации, работещи за социалното включване и интегриране на маргинализираните групи в **Регионалния съвет за развитие на Югозападен регион**. При обсъждането на Стратегията за развитие на ЮЗР, организацията направи предложение, което бе прието, за включване в списъка на идентифицираните интегрирани териториални инвестиции на проекти за обновяване на кварталите в икономическа и социална бедност, каквито са кварталите с преобладаващо ромско население.

Член сме на **Тематичната работна група за подготовка на Програмата за развитие на регионите 2021-2027 г.** На заседанието на ТРГ през януари 2021 г. зам.министърът на регионалното развитие и благоустройството г-жа Деница Николова, представи третата версия на ПРР, в която бяха отразени предложенията от Хабитат България за финансиране в рамките на програмата на мерки за обновяване на бедните/гетоизирани квартали.

Организацията кандидатства и бе одобрена за член на Комитета за наблюдение на Програмата за развитие на регионите 2021-2027г, като представител на неправителствените организации, работещи за социалното включване и интегриране на маргинализираните групи. Също така Хабитат България бе одобрен и за член на Комитета за наблюдение на Програмата за техническа помощ 2021-2027, отново като представител на неправителствените организации, работещи за социалното включване и интегриране на маргинализираните групи.

Фондацията бе поканена за член на Работната група за промени в Закона за управление на етажната собственост към МРРБ. В продължение на 3 месеца бяха проведени редица заседания на групата и бяха направени предложения в ЗИД на ЗУЕС за облекчаване на процедурите за вземане на решения и участие на етажната собственост в процеса на енергийно обновяване на многофамилните жилищни сгради.

Хабитат България кандидатства и бе одобрена за член на Комисията за енергийна ефективност и преодоляване на енергийната бедност към Консултативния съвет за Европейската зелена сделка към МС, 2022г. В партньорство с членове на коалицията – ЕнЕфект, БГФМА, БАКК и БАИС направихме

редица предложения за подобряване на насоките за кандидатстване по проект 9а от НПВУ за ЕЕ на многофамилните жилищни сгради, както и за формулиране на работеща дефиниция за енергийна бедност.

Хабитат България, в сътрудничество с членовете и поддръжниците на Коалиция „Достоен дом“ внесе и подкрепи следните **становища**:

 Становище по проект на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030), версия 24.03.2022 г., и Националния план за действие 2022-2023 г., в частта им касаеща ЖИЛИЩНИТЕ УСЛОВИЯ;

 Становище по Програмата за развитие на регионите (ПРР) 2021-2027, версия юни 2022 г.;

 Становище по Проекта за изменение и допълнение на Закона за управление на етажната собственост – внесено в партньорство с Българска фасилити мениджмънт асоциация и Българо-австрийска консултантска компания;

 Хабитат България, заедно с Центъра за енергийна ефективност „ЕнЕфект“, Общинската мрежа за енергийна ефективност „ЕкоЕнергия“ и още над 20 организации, се присъедини към отворено писмо на Европейския алианс за пестене на енергия (EU-ASE), адресирано до преговарящите от ЕС, отговорни за преразглеждането на Директивата за енергийна ефективност. Целта е „Енергийната ефективност на първо място“ да се превърне във водещ принцип, който да бъде приложен в политическите, инвестиционни и строителни процеси, свързани с устойчивата енергия на местно, национално и европейско равнище.

 Хабитат България подготви становище по иницирирана писмена процедура за вземане на решение за одобрение на нови приоритети в Програмата за развитие на регионите (ПРР) 2021 -2027, съфинансирани от Фонда за справедлив преход, версия октомври 2022 г.

 Центърът за енергийна ефективност ЕнЕфект и Хабитат България подготвиха становище, което отразява направените частични промени в насоките за кандидатстване за изпълнение на проект по процедура „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд – етап I“ при повторното им публикуване за обществени консултации на 25.11.2022 г., без да заменя първоначалната позиция на ЕнЕфект, отразена в съвместното становище от името на коалиция „Да обновим България“ (Renovate Bulgaria). Смятаме, че част от промените са в правилна посока, но все още има много елементи, които могат и трябва да бъдат подобрени.

 Хабитат България заедно с Българска Фасилити Мениджмънт Асоциация, Българо-Австрийска Консултантска Компания АД, Център за Енергийна Ефективност ЕнЕфект и Българска Асоциация за изолации в строителството подготвиха становище относно Насоки за кандидатстване за предоставяне на средства чрез подбор на предложения за изпълнение на инвестиция по процедура BG-RRP-4.024 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд – етап II“, с финансиране по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост.

ЧЛЕНОВЕ НА КОАЛИЦИЯ "ДОСТОЕН ДОМ"	
1	Фондация „Подслон за човечеството“/Хабитат България
2	Камара на архитектите в България (КАБ)
3	Винербергер ЕООД
4	„Пайплайф България“ ЕООД
5	Сен Гобен Констракшън Продъктс България ЕООД
6	Община Дупница
7	Община Антоново
8	Сдружение „Клуб на нестопанските организации“ Търговище
9	Сдружение „Амала–Приатели”-Дупница
10	Сдружение „Плевенски Обществен фонд – Читалища“
11	Българска асоциация за изолации в строителството (БАИС)
12	Център за енергийна ефективност „Енефект“
13	Съюз на асоциациите на собствениците (САС)
14	Фондация „Здраве и социално развитие“
15	НЧ “Васил Левски 1965“
16	Сдружение „Нашето бъдеще – “Омуртаг
17	Сдружение „Търговищко дружество за психично здраве“
18	СНЦ „Здравни медиатори – Дупница“
19	Сдружение „Младежко бюро за социални услуги и граждански инициативи“
20	Сдружение на селската младеж „Заедно“
21	Фондация „Граждански институт“
22	Сдружение на кметовете на кметства и кметските наместници „Мизия-2006“

23	Младежко сдружение за интеграция и развитие - Търговище
24	Общински читалищен съвет – Търговище
25	Сдружение за идеи и дейности за устойчиво развитие (СИДУРО) – Опака
26	Сдружение за партньорство и подкрепа на гражданската активност “Болкан Асисст“
27	Българска Фасилити Мениджмънт Асоциация (БГФМА)
28	Българска Асансьорна Асоциация (БАА)
29	Фондация „Асансьорна безопасност“(ФАБ)
30	Сдружение „За Земята“
31	Сдружение „Български врати, прозорци и фасади“
32	Сдружение „Български съвет за устойчиво развитие“
33	„Българо-австрийска консултантска компания“ АД
34	Съюз на урбанистите в България
35	Фондация „С.Е.Г.А.“
36	Фондация „Вода и живот“
37	Сдружение „Лекари на света“ – клон Сливен
НАБЛЮДАТЕЛИ В КОАЛИЦИЯ "ДОСТОЕН ДОМ"	
38	Национално сдружение на Общините в РБ (НСОРБ)
39	Общинска мрежа за енергийна ефективност „Екоенергия“
40	Съюз на архитектите в България (САБ)
41	Върховен комисариат за бежанците към ООН (ВКБООН)

ЗАСТЪПНИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ – кампания HOME EQUALS

През 2022 г. Хабитат България изпълни пилотен проект за глобалната кампания HOME EQUALS на Habitat for Humanity. В рамките на 8 месеца фондацията проведе редица срещи с представители на държавни и местни институции за обсъждане на въпроси, свързани с осигуряването на достъп до жилище за всички хора вкл. за представители на уязвими групи и създаването на механизми и законодателни промени, които да спомогнат за осигуряването на достъп до адекватни жилища на хората, живеещи в неформални селища и квартали.

На местно равнище фондацията проведе 4 обучителни уъркшопа в Ботевград и Самоков със 77 участници. Темите на обучителните сесии бяха: «Поддържане на жилището: подобряване на условията в дома – проблеми и решения» и „ Енергийна ефективност на жилището“ предоставящи знания и умения за справяне с реални житейски ситуации и повишаване на осведомеността относно предимствата от обитаването на законосъобразно построени жилища.

На световно равнище Habitat for Humanity призовава държавите-членки на Г-7 да признаят

равният достъп до жилище за решаващ фактор за напредъка в развитието и да се ангажират с разрешаването на жилищните нужди в неформалните селища като начин за постигане на прогрес по международните приоритети за развитие в области като икономически растеж, здравеопазване и образование. Глобалната кампания HOME EQUALS ще стартира през пролетта на 2023 г.

ПРОЕКТ BIO-BALANCE ЗА УСТОЙЧИВО ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА БИОМАСА

От юли 2021 г. Хабитат България работи по проект [БИО-БАЛАНС](#) „Балансирано използване на твърда биомаса за постигане на климатична неутралност в страните от ЦИЕ“, съвместно с организациите на WWF в Унгария, България и Румъния, Енергийна Агенция Пловдив, националните организации на Habitat for Humanity в Унгария и Румъния. Проектът е финансиран по програма LIFE на Европейската комисия и ще се извършва в срок до 30. 06. 2024 г.

На национално ниво проектът цели да предложи интегрирана рамка за управление на биомасата, която да дава възможност за нейното устойчиво оползотворяване и за постигане на стратегическите цели за климат и енергия. На местно ниво проектът ще допринесе за намаляване ползването на дърва за огрев и за заместването им с алтернативни енергийни решения, така че да се предотврати замърсяването на въздуха през отоплителния сезон в общини с енергийно бедни домакинства. Въз основа на най-добри практики и с помощта на експерти от екипа на проект BIO-BALANCE ще се разработят концепции и набор от инструменти и механизми за решаване на проблема. По проекта ще се създаде фонд за местни действия, който ще финансира изпълнението на демонстрационни мерки.

Работата на Хабитат България е фокусирана върху дейност С8. „Подкрепа на общини, в които общностите с ниски доходи ползват предимно дърва за огрев“. Споделянето на знания и сътрудничеството между общините, местните неправителствени организации и активните граждани ще благоприятства прилагането на най-добрите практики за използването на биомаса в тези общини и общности. В избраните пилотни общини – Ботевград и Самоков ще бъдат демонстрирани примери за използване на устойчива биомаса и алтернативни форми за отопление, които носят социални, икономически и екологични ползи. В началото на 2022 г. бе направено Проучване на социалните аспекти на използването на биомаса в домакинствата в България, което е част от по-мощно изследване за страните в ЦИЕ. В двете общини се проектират и изпълняват дейности, които да отговарят най-добре на установените нужди на общностите, отопляващи се основно на дърва, така че да се гарантира устойчиво ползване на биомасата и минимизиране на въздействието върху околната среда от нейното изгаряне.

На 6 и 7 юли, 2022 г. организациите – партньори по проекта организираха конференция на тема „Биомаса и справедлив енергиен преход“. Експерти от цяла Европа разгледаха последиците за климата, горите и общностите от тази неефективна практика да се използва горска дървесина за огрев. Бяха обсъдени и алтернативите за получаване на енергия, които не оказват отрицателно влияние на околната среда. В няколко панела специалистите от различни страни разгледаха политическия контекст на проблема с биомасата и възможностите за устойчивото ѝ използване.

ПРОЕКТ CODE HOUSING – ОБЩНОСТНО-РАЗВИТИЕ И ЖИЛИЩНА ПОДКРЕПА ЗА УЯЗВИМИ ГРУПИ

От 1 ноември, 2022 г. Хабитат България рестартира работа по утвърдената програма за подпомагане на общности и предоставяне на подкрепа за жилищни подобрения на семейства в нужда. Дейностите ще се извършват на 3 места - в Търговище в партньорство с „Клуб на НСО“, в Кюстендил с НЧ „Васил Левски 1965“ и в Ботевград - с М.А.Г. Ботевград. На местните организации ще бъде предоставен жилищен фонд в размер на до 20 000 лева, които ще достигнат до крайните потребители – уязвими семейства, живеещи в недобри жилищни условия – под формата на безлихвени микрозаеми. В допълнение към материалната подкрепа, семействата ще бъдат включени в уъркшопи на теми, подобряващи техния капацитет да се справят с ежедневни ситуации, да управляват по-добре домакинството и да поддържат жилището си: „Управление на семейния бюджет“, „Поддържане на жилището: подобряване условията в дома – проблеми и решения“, „Енергийна ефективност на жилището“. До 25% от Фонда за жилищни подобрения ще бъде инвестиран обратно в общността като грантово финансиране за малки проектни инициативи, целящи подобряване средата на живот.

В процес на договаряне е финансиране за осъществяване на програмата на още 3 локации – Ракиово, Сливен и Бургас.

SUNRISE PROSUMER SOLAR ENERGY“

От 01 ноември, 2022 г. Хабитат България работи и по проекта “SUNRISE – Prosumer Solar Energy”, съвместно с партньори от Германия, Словакия, Литва и Северна Македония.

Финансирането е осигурено по EUKI - Европейската климатична инициатива на Германското федерално министерство за околната среда, опазването на природата и ядрената безопасност и ще продължи до април 2025 година.

Целта на проекта е да помогне за преодоляването на бариерите за използването на възобновяема енергия (особено слънчева) от домакинствата в многофамилни жилищни сгради и да промотира въвеждането на категорията Производители-потребители на слънчева енергия в българското законодателство. Фотоволтаиците за балкони и покриви с щепсъл за включване в контакт (Plug-in PV) все още не са популярни в България, но те все повече се прилагат в домакинствата в Западна Европа. Те са с ниска себестойност, достъпни за употреба и са добър начин този начин да се оползотворява слънчевата енергия да навлезе в бита на домакинствата и те да се мотивират да инсталират по-големи слънчеви енергийни системи в жилищните сгради.

Проектът предвижда въвеждането на инструменти за насърчаване и подпомагане на домакинствата в инсталирането на Plug-in PV и изпълнението му ще допринесе за постигане на поставените от Европейския съюз цели за намаляване с 55% на емисиите на парникови газове до 2030 г. и въглеродна неутралност до 2050 г. Той е особено актуален в условията на повишени цени на електроенергията и показват важноста на използването на ВЕИ за генериране на електричество, вкл. на ниво домакинства.

Дейностите предвидени по проекта са свързани с широкото представяне на Plug-in PV фотоволтаични модули пред обществеността. Ще се отговори на въпроси като:

- 🏠 Какво представляват Plug-in PV модулите?
- 🏠 Как работят? Как се инсталират в жилището ?
- 🏠 Какъв финансов ресурс е необходим на едно домакинство, за да закупи и инсталира такъв уред в дома си?
- 🏠 Какви са ползите - технически, икономически и екологични?

През 2023 г. са предвидените следните дейности:

- 🏠 Входяща анкета
- 🏠 Изработка на проектна лендинг страница
- 🏠 Изработка на проектно лого и идентичен дизайн
- 🏠 Изработка на инфографики, информационен видеоклип
- 🏠 Осъществяване на медийно партньорство и реализиране на радио рекламна кампания

СОЦИАЛНИ ЖИЛИЩА В ГР. ВАРНА

От септември 2017 г. Хабитат България **стопанисва 8 апартамента в гр. Варна**, дарени от Фондация БИКОУЗ. Жилищата са закупени със събрани чрез национална кампания средства за **пострадалите от наводнението** в кв. „Аспарухово“ през 2014 г. Подборът на семействата, нуждаещи се от неотложно настаняване, беше осъществен съвместно с ресорния заместник кмет на Район Аспарухово. Сключени бяха договори за наем за срок от 5 години с 8 семейства.

И през 2022 г. семействата изплащат коректно своите наеми, които са в съответствие с наемите за общински жилища в район „Аспарухово“ на община Варна.

За повече информация за дейностите, изпълнявани от Фондация „Подслон за човечеството, снимки, завършени проекти, одитирани финансови отчети и др. посетете

